

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B
Frankopanska 16

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda mr.sc. M. J., predsjednice vijeća, J. J. i L. R. B., članica vijeća, te višeg sudskog savjetnika S. P., zapisničara, u upravnom sporu tužitelja Y. d.o.o. Z., kojeg zastupa B. Z. O., predsjednik Uprave društva, protiv rješenja tužene Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, Zagreb, Miramarska 24b, klasa: UP/I-451- 04/10-10/3, urbroj: 326-321-10-6 od 18. ožujka 2010., u predmetu utvrđivanja obveze objavljivanja ponude za preuzimanje društva X. d.d. iz P., u nejavnoj sjednici vijeća održanoj 14. studenog 2013.

p r e s u d i o j e

Tužba se odbija.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem tuženog tijela utvrđeno je, u točki I. izreke, da je za društvo Y. d.o.o. iz Z., dana 21. listopada 2002. godine, stjecanjem 3.103 dionice s pravom glasa društva X. d.d. P. nastala obveza objavljivanja ponude za preuzimanje društva X. d.d. iz P. Točkom II. izreke rješenja naloženo je društvu Y. d.o.o. da u roku od 30 dana od primitka rješenja u skladu sa Zakonom o preuzimanju dioničkih društava, Hrvatskoj agenciji na nadzor financijskih usluga podnese zahtjev za odobrenje objavljivanja ponude za preuzimanje, ponudu za preuzimanje i isprave iz članka 22. stavka 3. Zakonu o preuzimanju dioničkih društava. Točkom III. izreke rješenja naloženo je društvu X. d.d. P. ovo rješenje dostaviti dioničarima društva ili omogućiti dostavu rješenja putem S. d.d. Z., Z., u roku od 15 dana od primitka ovog rješenja, a točkom IV. je naloženo društvu Y. d.o.o. da u roku od 5 dana od dana primitka rješenja plati administrativnu pristojbu od 2.000,00 kn, dok je točkom V. određena objava rješenja u Narodnim novinama.

Tužitelj je osporio navedeno rješenje pravovremenom tužbom u cijelosti iz razloga pogrešne primjene materijalnog propisa, Zakona o preuzimanju dioničkih društava (Narodne novine, broj 109/07., 36/09., dalje u tekstu: Zakon iz 2007.), Zakona o preuzimanju dioničkih društava (Narodne novine, broj 84/02., 87/02., 120/02., dalje u tekstu: Zakon iz 2002.), te Zakona o obveznim odnosima. U tužbi navodi kako je nesporno naznačenog nadnevka stekao 3.103 redovne dionice s pravom glasa, čime je prema odredbama Zakona iz 2002, prešao prag od 25%, te je na ti] elan držao 26,31 % dionica s pravom glasa čime je nastala obveza objavljivanja ponude za preuzimanje ciljnog društva. Međutim, prelazak kontrolnog praga na navedeni dan nastao je isključivo iz razloga pogrešnog zakonskog rješenja navedenog Zakona neusklađenog s europskim standardima, što je kasnije ispravljen« danas važećim Zakonom iz 2007. godine. Ovo iz razloga što se prema zakonu važećem na dan siječanja spornih dionica vlastite dionice nisu uračunavale u ukupni broj dionica, a šio suprotnim načinom izračuna, dakle primjenom sada važećeg Zakona, ne bi dopustilo prelazak kontrolnog praga, budući da isti na dragi način rješava propisujući da se postotak dionica s pravom glasa u ciljnom društvu izračunava u odnosu na sve dionice ciljnog društva izdanog s pravom glasa, uključujući i vlastite dionice.

Nadalje navodi da je navedeni postotak dionica držao svega nekoliko tjedana od .stjecanja do

16. prosinca 2002. kada je ciljno društvo prodalo 10% vlastitih dionica, pa mula tužitelj pada ispod praga od 25% što traje sve do podnošenja tužbe. Na osnovi izloženog smatra da je rješenje tuženog nezakonito te nije pravilno stvorena obveza objavljena ponude za preuzimanje dioničkog društva i to iz razloga što je objava na ponudu za preuzimanje zastarjela uz što tužitelj drži manje od 25 % dionica s pravom glasa.

U pogledu prigovara zastare tužitelj upućuje na odredbu članka 225. Zakona o obveznim odnosima koja propisuje opći zastarni rok od 5 godina od dana nastanka obveze, što drži da otklanja obvezu podnošenja ponude za preuzimanje trgovačkog društva, jer je ista obvezno pravne prirode te se primjenjuju pravila obveznog prava. S tim u vezi upućuje i na odredbu članka 49. Zakona iz 2007. vezano uz posljedice neobjavljivanja ponude, što drži da potvrđuje njegovu tezu o obvezno- pravnom karakteru objavljivanja ponude za preuzimanje.

Navodi nadalje da su tužitelj i odgovorna osoba pravomoćno prekršajno sankcionirani zbog propuštanja pravovremenog objavljivanja ponude za preuzimanje ciljnog društva te su platili prekršajnu kaznu od 100.000,00 kn za pravnu, odnosno 10.000,00 za odgovornu osobu.

Upućuje nadalje na ustavnopravno polazište i svrhu Zakona o preuzimanju dioničkih društava iz 2002. kao i važećeg Zakona zbog ostvarenja zabrane zlouporabe monopolističkog položaja. Smisao i svrha općih načela zakona je zaštita manjinskih dioničara, a konkretno tužitelj je od 16. prosinca 2002. manjinski dioničar pa stoga nije obavezan objaviti ponudu za preuzimanje. Spuštanje broja dionica ispod kontrolnog praga od 25% došlo je djelovanjem samog ciljnog društva, a ne tužitelja što govori o apsurdnom zakonskom rješenju prema kojem obveza objave ponude za preuzimanje nastaje nezavisno od znanja, volje i namjere dioničara pa na osnovi svega izloženog tužitelj predlaže da Sud tužbu uvaži i poništi osporeno rješenje, te sam meritorno riješi upravnu stvar.

Dostavljajući spise predmeta tuženo tijelo se očitovalo na navode tužbe sporeći osnovanost tužbenog zahtjeva u cijelosti. Suprotno navodima tužbe, ističe tuženik da je u cijelosti i pravilno primijenio odredbe Zakona o preuzimanju dioničkih društava (Narodne novine, broj 84/02. - dalje: Zakon iz 2002.) i Zakona o preuzimanju dioničkih društava (Narodne novine, broj 109/07.-dalje: Zakon iz 2007.) i Zakona o općem upravnom postupku, utvrdivši prije donošenja rješenja odlučujuće činjenično stanje u pogledu kojeg je izveden pravilan zaključak koji je bio osnova primjeni propisa.

Navodi da je u postupku nadzora nad stjecanjem i otpuštanjem dionica ciljnog društva, te po provedenom postupku utvrđeno da je tužitelj naznačenog dana držao ukupno 46.353 dionice odnosno 26,31% od ukupnog broja glasova koje daju dionice ciljnog društva s pravom glasa, čime je prešao kontrolni prag od 25% koji stvara obvezu objavljivanja ponude preuzimanja ciljnog društva što i sam tužitelj potvrđuje u svojoj tužbi.

Očituje se na tužiteljev stav kao neprihvatljiv, s obzirom na ocjenu navodno pogrešnog zakonskog rješenja navodeći da je postupak proveden sukladno tada važećem zakonu koji vlastite dionice nije smatrao dionicama s pravom glasa, a što tijekom važenja Zakona iz 2002. nije bilo ni podvrgnuto ocjeni ustavnosti niti mijenjano tijekom više od 5 godina njegove primjene, pa su tužitelji navodi konstrukcija „što bi bilo da je bilo“.

Osvrće se tuženi i na argument tužitelja o kratkotrajnom držanju navedenog postotka dionica što nije od utjecaja s obzirom da tužitelj i danas drži 21,33% dionica s pravom glasa. Obveza objavljivanja ponude je nastala 21. listopada 2002., a sve naknadne promjene i eventualno otpuštanje dionica koje je dotada tužitelj držao nisu od utjecaja na nastalu obvezu niti su bili iznimka od obveze, koliko god se to tužitelju činilo apsurdnim.

Spori i istaknuti prigovor zastare navodeći da tužitelj i Agencija nisu međusobno ni u kakvom obveznom pravnom odnosu da bi se na konkretan predmet odnosio opći zastarni rok. Obaveza objavljivanja ponude nastaje ex lege, a Agencija svojim upravnim aktom samo potvrđuje nastanak iste.

Nužnost konstatacije nastanka obveze objavljivanja ponude za preuzimanje, neovisno o trenutku kad je nastala, proizlazi i iz posljedica koje nastaju neobjavlivanjem ponude za preuzimanje (članak 49. i 13. stavak 3. te članak 61. stavak 3. važećeg Zakona), s time što je potonja odredba u funkciji osiguranja kontinuiteta u nastanka obveze na preuzimanje i provođenje postupaka preuzimanja propisanih odredbama ranijeg i sada važećeg Zakona. Tuženi se osvrće i na članak koji se tužitelj poziva navodeći kako se radi o privatnom mišljenju autora.

Smatrajući da je u cijelosti postupio po odredbama zakona koje ga ovlašćuju na donošenje predmetnog rješenja, tuženi predlaže da Sud tužbu odbije kao neosnovanu.

Tužba nije osnovana.

Iz sadržaja spisa predmeta proizlazi da je tuženo tijelo sukladno odredbi članka 15. točke 3. i članka 8. stavka 1. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (Narodne novine, broj 140/05.), te članka 48. stavka 1. i stavka 3. točka 1. Zakona iz 2007. po službenoj dužnosti izvršilo nadzor nad stjecanjem i otpuštanjem dionica društva X. d.d. iz P., te je izvršilo uvid u podatke predmeta koji se vodio u Komisiji za vrijednosne papire Republike Hrvatske, predniku tuženoga. U postupku je utvrđeno daje društvo Y. d.o.o. 21. listopada 2002. steklo 3.103 redovne dionice ciljnog društva – X.d.d. iz P. o čemu je obavijestilo Komisiju za vrijednosne papire 29. listopada 2002. S obzirom na raniji broj redovnih dionica ciljnog društva od 43.250 sa ovim stjecanjem je držalo ukupno 46.353 redovne dionice ciljnog društva.

S obzirom na odredbe ranije važećeg Zakona iz 2002. za vremena kojeg je sporno stjecanje dionica nastalo, ciljno društvo se smatralo javnim dioničkim društvom prema odredbi članka 114. stavka 1. točka 2. Zakona o tržištu vrijednosnih papira (Narodne novine, broj 84/02. i 138/06.).

Ocjenjujući zakonitost osporenoga akta na osnovi sadržaja spisa predmeta, u okviru navoda i razloga tužbe te primjenom odgovarajućih odredbi Zakona iz 2002. koji je bio na snazi u vrijeme nastanka sporne obveze, Sud ocjenjuje da je tuženo tijelo u cijelosti i pravilno primijenilo materijalni propis utvrdivši pravilno odlučne činjenice koje govore u prilog nastanka obveze za objavljivanje ponude za preuzimanje.

Naime, tada važećim Zakonom o preuzimanju dioničkih društava bilo je propisano u članku 4. stavku 1. da je ponudu za preuzimanje obvezna objaviti osoba koje stekne dionice izdavatelja kojima, zajedno s dionicama kojima već raspolaže, prelazi prag od 25% od ukupnog broja glasova koje daju dionice izdavatelja s pravom glasa. Pri tome valja imati na umu da se prema izriječkom propisanoj odredbi članka 2. točka 5. istog Zakona, dionicama s pravom glasa nisu smatrale vlastite dionice.

Tuženo tijelo je utvrdilo odlučujuće činjenično stanje, među ostalim, uvidom u podatke iz depozitorija S. d.d. te je konstatiralo da je na dan 21. listopada 2002. ciljno društvo držalo 21.733 vlastite dionice, te 19.434 dionica U. d.d. S. koje se, s obzirom na status ovisnog društva, imaju pribrojiti dionicama ciljnog društva. Time je uvidom u odgovarajuće evidencije tuženo tijelo utvrdilo da su 176.163 dionica ciljnog društva na dan 21. listopada 2002. davale pravo glasa pa slijedom izloženog 46.353 redovnih dionica ciljnog društva koje je držalo društvo Y. d.o.o. daje upravo 26,31% od ukupnog broja glasova koje daju dionice s pravom glasa ciljnoga društva čime je preden kontroli prag od 25 %.

Time je pravilno utvrđeno da su ostvareni zakonom propisani uvjeti za nastanak obveze objavljivanja ponude za preuzimanje ciljnog društva. Okolnost što je ciljno društvo izmijenilo vlasničku strukturu prodavši u prosincu 2002. 21.733 vlastite dionice nije od utjecaja na opstojnost utvrđenog nastanka obveze s obzirom da pravilno navodi tuženik da obveza nastaje ex lege, dakle po samome zakonu, što proizlazi iz izričaja odredbi članka 4. stavka 1. te članka 13. stavka 1. Zakona iz 2002.

Odredbom članka 48. stavka 1. Zakona iz 2007. koji je sada na snazi propisano je da će

Agencija, kada utvrdi nepravilnosti i/ili nezakonitosti, rješenjem naložiti poduzimanje radnji koje pridonose uspostavljanju zakonitosti te da će utvrditi postojanje obveze objavljivanje ponude za preuzimanje i naložiti poduzimanje radnji radi objavljivanja ponude za preuzimanje.

Neosnovano tužitelj ističe prigovor zastare s obzirom da odnos između Agencije i tužitelja nije obvezno pravni odnos, kako to pravilno navodi tuženi u svom odgovoru, već je to odnos regulatorne agencije, dakle pravne osobe s javnim ovlastima koja je dužna obavljati nadzor nad poslovanjem, među ostalim izdavatelja vrijednosnih papira, a sve to u cilju promicanja i očuvanja stabilnosti financijskog sustava.

S obzirom da, kako je već navedeno, obveza objavljivanja ponude za preuzimanje ciljnog društva nastaje po samom zakonu, a rješenje Agencije kojim se utvrđuje nastala obveza nužno je radi osiguranja izvršenja te obveze i reguliranja načina provođenja odluke, to je, iako sa znatnim vremenskim odmakom, osporeno rješenje valjalo donijeti i ocjenjuje se sukladnim Zakonu. Stoga, imajući u vidu sve izloženo Sud ocjenjuje da nije povrijeđen zakon na štetu tužitelja, već je pravilnom primjenom materijalnog propisa na pravilno utvrđeno činjenično stanje utvrđen nastanak tužiteljeve obveze za preuzimanje dioničkih društava.

Što se tiče posljedica neobjavljivanja ponude što je tužitelj, kako iz spisa proizlazi, do dana donošenja rješenja i podnošenja tužbe propustio što sam ukazuje u tužbi, valja napomenuti da je Sud ovom presudom isključivo ocjenjivao zakonitost osporenog rješenja i ispitivao uvjete za njegovo donošenje, s obzirom da je predmet upravnog spora ocjena zakonitosti upravnog akta, u smislu odredbi članka 1. i 6. Zakona o upravnim sporovima.

Na osnovi izloženog Sud ne nalazi povrede zakona na štetu tužitelja slijedom čega se tužba odbija u smislu odredbe članka 42. stavka 2. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 53/919/92. i 77/92.), koji se primjenjuje u vezi s odredbom članka 90. Zakonu o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 20/10. i 143/12.).

U Zagrebu 14. studenoga 2013.

Zapisničar

S. P., v.r.

Predsjednica vijeća

mr. sc. M. J., v.r.

Za točnost otppravka-ovlašteni službenik

I. B.